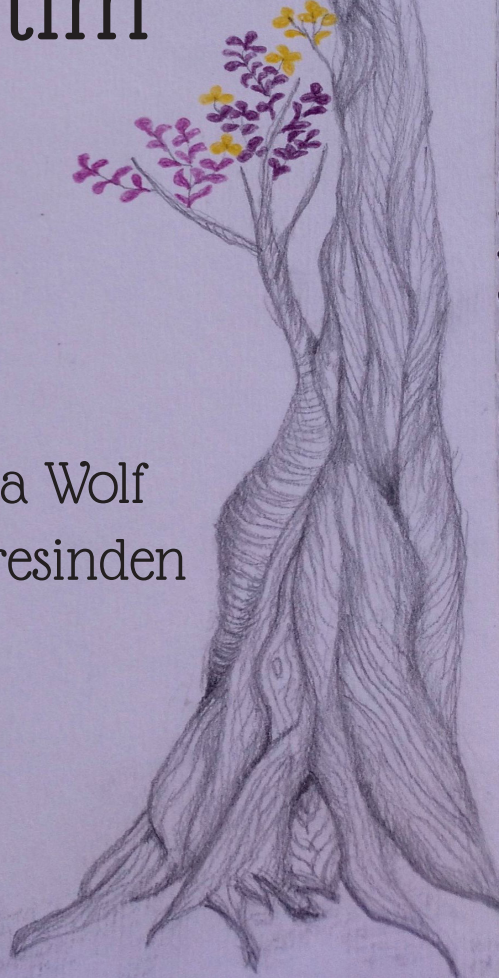

Devrimci Eğitim

Rojava Jineolojî Andrea Wolf
Enstitüsü İlk Eğitim Devresinden
Notlar

*“Heqiqat eŝq e. Eŝq jî jiyana azad e.”
‘Hakikat Aşktır, Aşk Özgür Yaşamdır.’*

Abdullah Öcalan

Ŗehîd Malda Kosa Anısına

İçindekiler

1.	Andrea Wolf Enstitüsü	8
2.	Giriş ve Perspektifler	12
3.	Doğu- Batı Düşünümü	16
4.	Komünal Yaşam	19
5.	Seminerler	22
	1 Hakikat Rejimi	23
	2 Orta Doğu'nun Tarihi ve Oryantalizm	28
	3 Avrupa'da Ulus, Devlet, Din ve Ailenin Etkileri	31
	4 Liberalizm	35
	5 Jineolojî	38
	6 Özgür Eş Yaşam	41
	7 Demokratik Ulus ve Demokratik Konfederalizm	44
6.	Platformlar	47
7.	Umut Üzerine	50

Terimler Sözlüğü

Bu broşürde kullanılan terimlerden bazıları Kurmanci dilinde olduğu gibi kullanılmıştır, çünkü direk çeviri yapılamamıştır. Bu, kültürel ve siyasi eşleştirmeler ve kelimelerin etimolojik ve tarihsel kökenleri nedeniyle böyledir.¹

Kuzey ve Doğu Suriye Özerk Yönetimi: Cizre, Fırat, Afrin, Minbiç, Tabqa, Raqqa, Deyr-ez-Zor olmak üzere yedi bölgeye ayrılan bölgenin devrimci siyasi- idari yapısı. Lokal komünden, bölgeler arası seviyeye uzanan konfederal bir sisteme dayanmaktadır. Yaşamı; toplumun ihtiyaçlarını karşılayan, toprağı, halkın yaşamını ve çıkarlarını savunan, aynı zamanda onları siyasi anlamda temsil eden bir şekilde örgütlemeyi amaçlamaktadır.

Heval: Arkadaş anlamına gelmektedir. Kürt Özgürlük Hareketinde insanlar birbirine heval şeklinde seslenir. Bu aynı mücadelede olunan kişilere saygı ve aynı zamanda sevgi dolu bir seslenme biçimidir. Çevirisi yoldaş, hevaltî için de yoldaşlık denebilir. Ancak (İngilizce bağlamında) yoldaş kelimesinin tarihsel arkaplanı ve yarattığı etki 'heval'in getirdiği bütün anlamları taşımamaktadır. Bu nedenle bu metinde her iki kelime duruma göre kullanılmıştır.

Hevjiyana azad: Özgür eş yaşam. Öcalan'ın felsefesinden geliştirilmiş bir kavram.

Jineoloji: Kurmanci *jin* (kadın) ve Yunanca *logos* (bilgi veya bilim) kelimelerinin birleşimi.

1 ç.n. Türkçe çeviri İngilizce metin üzerinden yapılmış, bu kavramların bazıları Kurmanci olarak tutulurken bazıları Türkçe'de yaygın biliniyorsa veya Kürt Özgürlük Hareketi tarafından kullanılan Türkçe versiyonları zaten varsa Türkçe halleri ile kullanılmıştır, özgür eş yaşam gibi.

Kürdistan: Kürtlerin ana ülkesi. Aynı zamanda Asuri ve Ermeni gibi toplumlar da aynı bölgede uzun tarihsel köklere sahiptir. Şu anda bölge Türkiye (Bakur – Kuzey), Suriye (Rojava – Batı), Irak (Başur – Güney) ve İran (Rojhilat – Doğu) ulus devletleri tarafından işgal altındadır. Bu bölünme ve sömürü 1. Dünya Savaşı sonrası İngiliz ve Fransız sömürgeci güçleri tarafından uygulamaya sokulmuştur. Tarih boyunca Kürdistan'da onlarca direniş bağımsızlık ve özgürlük amacıyla ortaya çıkmıştır.

Rêber: Kurmancide *rê* (yol) ve *ber* (-e doğru, önünde) nin birleşiminden oluşur. Rêber, yol gösteren, rehber, daha da detaylandırmak gerekirse yolu bulan ve gösteren anlamına gelmektedir. Sorumluluk almak ve yolu göstermek Kürt Özgürlük Hareketinde önemli bir yaklaşımdır. Rêber Apo ise Abdullah Öcalan için yaygın olarak kullanılan tanımıdır. Kendisi 1999 yılında Türk devleti tarafından esir edilerek tecrit altına alınmıştır. Savunmaları, kadın özgürlüğü ve ekolojiye dayalı bir demokratik konfederalizm önermesi ile Kürdistan ve bütün dünyada özgürlük arayışının temelini bizlere sunmaktadır.

Rojava: Kurmanci'de batı anlamına gelen kelime, Kürdistan'ın Suriye topraklarında kalan batısını tarif etmek için kullanılır. Sıklıkla 2012 yılından beri devam eden devrim ve demokratik özerklik sistemini kasteder.

Şehîd: Şehit kavramı, Kürt Özgürlük Hareketinde yaşamını mücadeleye verenleri onurlandırır ve onların kavgasını devam ettirme sözünü sürekli yenilemekte kullanılır.

Özel Savaş: Psikolojik, duygusal, ideolojik saldırıları da kapsayan savaş biçimi. Devletler ve gizli servisler farklı manipülasyon yolları geliştirirler. Örneğin medya aracılığıyla algı oluşturma, ekonomik krizler için göçmenleri suçlama, toplumu bölme ve siyasi yarılmalar yaratma gibi. Diğer örnek de reklam aracılığıyla tüketim çılgınlığı için ihtiyaçlar yaratmaktır.

Welatparezî: Kurmanci'de yurtseverlik demektir. Yurtsever olmak, ülkenin korunması için mücadele etmek, ülke sevgisi, sömürgecilik ve sömürü karşıtlığı anlamına gelir. Tarihe ve geldiğin yerin kültürüne bağlılık gerektirir. Enternasyonalizm ile ilişki içerisinde tanımlanır, hiçbir ülkenin aleyhine değildir, ya da diğer halkları dışlamaz.

Xwebûn: kendisi olma hali ve eylemi. Birey olarak ve parçası olduğumuz kolektif olarak kendi hakiki varlığımıza ulaşma sürecini tanımlar. Hakikat ve güzellik arayışında baskıcı sistemlere karşı kendi içimizde savaşmanın bir yoludur.

1. Andrea Wolf Enstitüsü

Andrea Wolf Enstitüsü **Rojava**'daki **Jineolojî** Akademisi'nin bir parçasıdır. İçerisinde, kadınlar ve kadın olarak yetiştirilen bireyler Jineolojî ile ilgili konularda çalışmalar yapar. Burada Kuzey-Doğu Suriye'de fiziksel olarak bir mekanımız bulunmaktadır ve dünyanın neresinde olursak olalım bir ağ olarak çalışmalar yürütürüz. Andrea Wolf Enstitüsü ilk eğitim dönemiyle birlikte açılışını 18 Mayıs 2019 tarihinde yaptı.

Jineolojî Akademisi çalışmalarının temelini Rojava'da, Kuzey-Doğu Suriye'de halk devriminin içerisinde attı. Jineolojî dünyayı anlama ve hakikati bulma amacıyla geliştirilmiş bir bilim ve metodudur. Kendisine kadınların ilk devriminin, medeniyetlerin beşiği Mezopotamya'da gerçekleşen Neolitik devrimini temel alır. Özünde, Kürt kadınlarının özgürlük mücadelesi ile dünya genelinde kadın mücadelelerinin ve feminist mücadelelerinin mirası yatar.

Jineolojî'nin amaçları arasında bilginin kaynağı olmak, kadınların ve toplumun sorunlarına çözüm getirmeyi öğrenmek ve kadın devriminin zafere ulaşmasını sağlamak vardır. Bu amaç için çalışmalar yapmak adına 2017 yılından beri Afrin, Derik, Minbic, Kobane ve Heseke'de araştırma merkezleri kurulmuştur. Rojava Üniversitesi'nde de Jineolojî Fakültesi kurulmuştur.

Şehid Malda Kuzey ve Doğu Suriye'deki bütün farklı toplulukların arasında Jineolojî eğitimi konusunda uzmanlaşmış ve aynı zamanda da bu eğitimlere ilham vermiş genç kadınlardan bir tanesiydi. 4 Mayıs 2019 tarihinde bir IŞİD saldırısının hedefi oldu. IŞİD'in nefret dolu ideolojinin aksine, **Heval** Malda sevgiyle ve prensiplerle yaşadı, insanların özgür ve komünal bir hayatı inşa etmesi için yeni kapılar açtı. Bu yüzden, Andrea Wolf Enstitüsü'nün ilk eğitimi Şehid Malda Kosa'nın anısına gerçekleştirildi.

Neredeyse 30 senedir, dünyanın dört bir yanından binlerce kadın özgürlük arayışı ile öz savunma ve kolektif yaşam ihtiyacını görerek **Kürdistan**'a yöneldi. Güçlerini kadın özgürlüğünü demokratik konfederalizmin temeli olarak gören **Rêber** Apo'dan aldılar. Kürdistan'ın dağlarında kadın özgürlük ordusunu geliştiren Şehid Sara, Şehid Bêritan, Şehid Zilan,

Şehîd Nûda, Şehîd Çiçek, Şehîd Nalîn ve Şehîd Delal gibi kadınlar özgürlüğe giden yolu açtılar. Bir çok ülkeden kadın devrimciler onların yoldaşı oldu. Şehîd Mizgin Türkmen, Şehîd Ronahî Arnavut, Şehîd Hêlîn Çerkez, Şehîd Canda Türkmen, Almanyalı Şehîd Ronahî, Arap bir kadın olan Şehîd Rojbîn, Şehîd Gülnaz ve Ege bölgesinden Şehîd Amara, Almanyalı Şehîd Uta ve Yunanistanlı Şehîd Elefterya gibi bir çok kadın kendi toplumlarının özgürlüğü için aradıkları perspektifi bu mücadelede buldu.

Almanyalı Şehid Ronahi (Andrea Wolf) Kürdistan devriminin bir parçası haline gelen kadın devrimcilerden bir tanesiydi. Ekim 1998'de Botan bölgesinde şehit düştüğü güne kadar, Almanya'da devrimci bir örgüt inşa etmenin yeni yollarını keşfetmek için büyük bir çaba harcadı. Bu amaçla, yoldaşları ile çok derin sohbetler ve araştırmalar gerçekleştirdi. Reber Apo ile girdiği diyaloglar onun için bir güç ve güven kaynağı oldu. Başarılı ve anlamlı hale gelmek için genel hareketin en kritik kısmını oluşturan ve o harekete yön veren bir otonom (özgün) kadın örgütlenmesinin hayati önemde olduğuna ikna olmuştu.

Heval Ronahi, oradaki özgürlük mücadelesini ve oranın gerçekliğini anlayabilmek için Kürdistan dağlarına gitmişti. 20 yıl sonra dünyanın her yerinden kadınlar onun ayak izlerini takip ederek Kürdistan'a geldiler ve devrime katıldılar. Bir çoğu bu mücadelede canlarını verdiler:

Togo'lu bir babanın ve Alman bir annenin kızı olan Ivana Hoffmann,

İngiltereli Anna Campbell,

Arjantinli Alina Sanchez,

Türkiyeli Sibel Bulut, Ayşe Deniz Karacagil, Toprak Çerkez, Özge Aydın ve Aynur Ada

ve Suriye'nin her yerinden Arap, Kürt, Süryani ve Ermeni kadınlar

Afro-Amerikalı feminist Audre Lorde şöyle demişti:

“Hala özgür olmayan bir kadın var olduğu sürece ben özgür değilim, onun kelepçeleri benimkilerden farklı olsa bile!”

Andrea Wolf Enstitüsü böyle bir özgürlük anlayışı ile inşa edildi. Çalışma, eğitim ve araştırmalarımızda kadınların bilgisini, alternatif bilim ve eğitim yöntemlerini, doğal sağlık, öz savunma, devrimci sanat ve hayatı ve toplumu yeniden üretmenin farklı yollarını araştırıyor ve uyguluyoruz.

2. Giriş ve Perspektif

Neden eğitim?

Derin kökleri olan ideolojik eğitim tarihinde çeşitli dini, manevi veya sosyal hareketler binlerce yıldır benzer uygulamaları kullanmışlardır. İnsanlar, üyelerinin yaşadığı ve yaydığı ideolojiyi veya felsefeyi yansıtmak, öğrenmek ve geliştirmek için kendilerini toplumdan bazı dönemler boyunca fiziksel olarak uzaklaşmışlardır. Toplumu değiştirmek için zihniyet değişikliği gerekir. Önceki deneyimlerden veya eğilimlerden bağımsız olarak örnek olmak ve başkalarının yolunu açmak için kendilerini eğitime görevini üstlenen devrimci bir hareketin üyeleri bu değişikliğin başlangıç noktasıdır.

Eğitim, Kürdistan Kurtuluş Hareketi ve Kürdistan'ın temelini oluşturur. Savaş, işgal veya düşman saldırıları sırasında eğitim durmaz, bu eğitimlere okuma yazma öğrenmeye uzun zamandır fırsat bulamamış veya ciddi yaralanmaları olan insanlar da katılır. Bu bağlılık, zihniyet devrimini açısında ilk ve en önemli devrim olarak değerlendirilir. Onsuz hareketin kendi formunda var olması düşünülemez. Abdullah Öcalan, eğitimi militan kişiliğin ve militanı toplumsal değişimin temeli olarak değerlendirmiştir.

Eğitim her zaman bir programın ve toplumun bir parçası olan ve paradigmanın bir parçasıdır. Eğitimin önemli bir parçası da eğitim sırasında meydana gelen kişiliğin gelişmesidir. Bu süreçte değişiyoruz ve geliyoruz, sadece tüketmiyoruz. Militan örgütler, mücadele ettiğimiz toplumun birer küçük evreni gibi davranmalıdır. Bu tür eğitimler her zaman toplumsal, özgür ve eşit yaşamı geliştirmek için bir fırsat olduğundan bu kez Rojava'da çalışan kadınlar, Kürdistan Özgürlük Hareketi'nde hevaltı olarak bilinen, insan ilişkilerindeki devrim terimi etrafında akademide bir araya geldi.

Çoğu Kuzey Avrupa'dan olmak üzere bazıları Avrupa'daki iktidardaki ulus devletlerdeki ezilen uluslardan, bazıları da Güney Avrupa'dandı. Bazılarının ise Doğu Avrupa ve Güney Asya kıtasında doğrudan kökleri vardı. Diğer yoldaşlar da Orta Doğu'dan gelmişlerdi.

Kadınlar ve diğer devrimciler, sevdiğimiz topluluklarla yaratılan tarihlerimizin ortaya çıkardığı kocaman bir arayış, tutku ve güzel enerjiyle, Rojava'da bir araya geldi. Ama aynı zamanda bir şeylerin eksik olduğunu düşünerek o arayışta cevap bulamadıklarının arayışına girerek, buradaki hareketten anlamaya, öğrenmeye ve bunlarla bağlantı kurmaya çalıştığımız şeyin, genellikle eksik olanın bir umut ve gelecek duygusu olduğunu görüyoruz. Ayrıca bu bir görev ve bağlılık duygusu, çok daha sağlam bir güçlülük, somut bir örgütlenme biçimi. Karşı olduğumuz şeylerle daha iyi mücadele etmek ve ihtiyaç duyduğumuz alternatifleri inşa etmek için daha geniş bir analize ihtiyacımız var.

Şuanda değişim için küresel bir enerji anı varolduğuna inanıyoruz. Bu anı sonuna kadar kullanmanın yollarını bulabileceğimiz umuduyla buraya geldik. Burada devrimci sevgi ve radikal mücadeleyi geliştiriyoruz.

Birçoğumuz Kürdistan'a ve Kürt mücadelesine enternasyonalist olarak geldik. Kürt hareketi her zaman enternasyonalist bir hareket olmuştur. Enternasyonalizm, tüm dünyada özgürlük mücadelelerini kendimizin mücadelesi olarak görmek ve devrimi küresel kavramak anlamına gelir.

Tartışmalarımızda, Avrupa'da Rojava'dakinden farklı olan bazı sorunları tespit ettik. Örneğin; güçlü ulus devletler ve devlete olan sadakat, güven konuları. Ayrıca güçlü toplulukların eksikliği, aynı zamanda var olanlara ise uygulanan ağır baskı. Siyasi hareketlerin kendileri yayılıyor ; bağlantı, süreklilik ve örgütlenme eksikliği olan politik hareketler, gruplar genellikle sadece farklı cephelerde gerçekleşen tepkisel eylemliliklere sıkışmışlardır. Zayıf zihinsel sağlık ve yalnızlık salgınları yayılıyor ve yaşam giderek bireyselleşiyor. Avrupa'da 20. Yüzyılda sömürgecilik dâhil, iki dünya savaşı, faşizm ve emperyalizm yaşanırken, aynı zamanda "gerçek" sosyalizm ve devrimi hedefleyen çeşitli sosyal mücadelelerde var olmuştur. Şimdi kapitalizmin ve kapitalist ideolojinin egemenliğiyle karşı karşıyayız. Bütün bunlar karşısında, bizim ve hareketlerimiz için tek alternatif örgütlemek, konfederal yapılar oluşturmak ve kolektif öz savunmamızı inşa etmektir.

Eğitimin en önemli kısmı, Kürdistan Kurtuluş Hareketi'nde eğitim vermeye ve günlük yaşantımıza katılmaya gelen, tecrübeli yoldaşlardı.

Birlikte geçirdiğimiz zaman kendi içinde bir eğitimdi. Kadın Hareketi, ne inşa etmek istediğimize bir örnek, bir devrim örneğidir.

9 Ekim 2019'da Türk Devleti, 2018 yılında Afrin'de başlattığı işgali genişletmek için Kuzey ve Doğu Suriye'nin bazı bölgelerini işgal ettiğinde bu broşürü nerdeyse bitiriyorduk.

Bu saldırılarla savaşın bir ideoloji savaşı olduğu anlaşılıyordu, binlerce yıl önce başlayan özgürlüğe karşı bir savaş. Bu saldırılar en etkili öz savunma ile karşılanıyor: güçlü bir toplumun inşası ve organize edilmesi için mücadele eden bir hareket. Ayrıca Kürdistan Kurtuluş Hareketi'nde ve dünyanın bu bölgesindeki toplumda yaşam ve özgürlük sevgisi o kadar güçlü ki, insanlar hayatlarını buna vermeye hazırlar.

Her zaman bir savaştayız. İnsanlar nerede olursa olsunlar değişim yaratmaya, ataerkilliğe karşı savaşmaya, devrimler yapmaya ya da özgür olmanın ne anlama geldiğini anlamaya çalışıyorlarsa, orada her zaman baskı olacaktır. İçerisinde yaşadığımız sistem bir saldırdır, varlığımız ve özgürlüğümüze karşı bir savaştır. Bu sistem yaşamın ve örgütlenmemizin bir parçası olan kendini savunmamızı yok etmek istiyor. Bir kayadan bir bitkiye, bir insana kadar olan her varlık, doğanın bir parçası olarak yaşam için sürekli bir mücadele içindedir. Kendini sürdürmek için örgütlenmesi gereken ortak bir enerji olan yaşam için savaşı kazanmayı amaçlıyoruz.

3. Doğu-Batı
Yansımaları

Kürt Kadın Hareketi'nde uzun yıllara dayanan deneyime sahip Ortadoğulu yoldaşlarından biri, eğitim hakkındaki duygularını ve düşüncelerini şöyle paylaştı.

Kadınlığımızı Jineoloji ve toplumsal yaşamla güçlendirmeliyiz:

Bu eğitim dönemimizin içeriği ve seçtiğimiz kavram gerçekten tarihin, 18 Mayıs tarihinin anlamına uyuyor. Bu tarihin Türkiye ve Kürdistan'daki devrimci mücadele için özel bir anlamı var: 18 Mayıs 1973'te, Türkiye'de devrimci mücadele liderlerinden İbrahim Kaypakkaya, Türkiye'nin bir cezaevinde işkence gördü ve katledildi. 18 Mayıs 1977'de PKK'nın grup sürecinde öncü rol oynayan enternasyonalist devrimci Haki Karer, Türk devletinin kontrgerilla güçleri tarafından öldürüldü. Bir yıl sonra, 18 Mayıs 1979'da ilk PKK kadrolarından Halil Çavgun silahlı çatışmalarda hayatını kaybetti. Ve yine 18 Mayıs 1982'de dört yoldaş Ferhat Kurtay, Eşref Anyık, Mahmut Zengin ve Necmi Öner birbirinin ellerinden tutup, bedenlerini ateşe verdiler. "Berxwedan jîyan e!" Diyerek işkence ve teslimiyete karşı hapishane direnişlerinin liderleri ve şehitleri oldular. Bu tarihsel arka plana rağmen, 18 Mayıs tarihi uluslararası dayanışmayı ve birlikte yaşamayı ifade ediyor. Aynı zamanda insanların Orta Doğu ve Kürdistan'daki devrimci mücadelesinde yoldaşlık ve birlik için bir referans noktasıdır. Bu da hayatınızı mücadeleye vermek ve gerektiğinde birbiri için kendini riske atmak anlamına gelir.

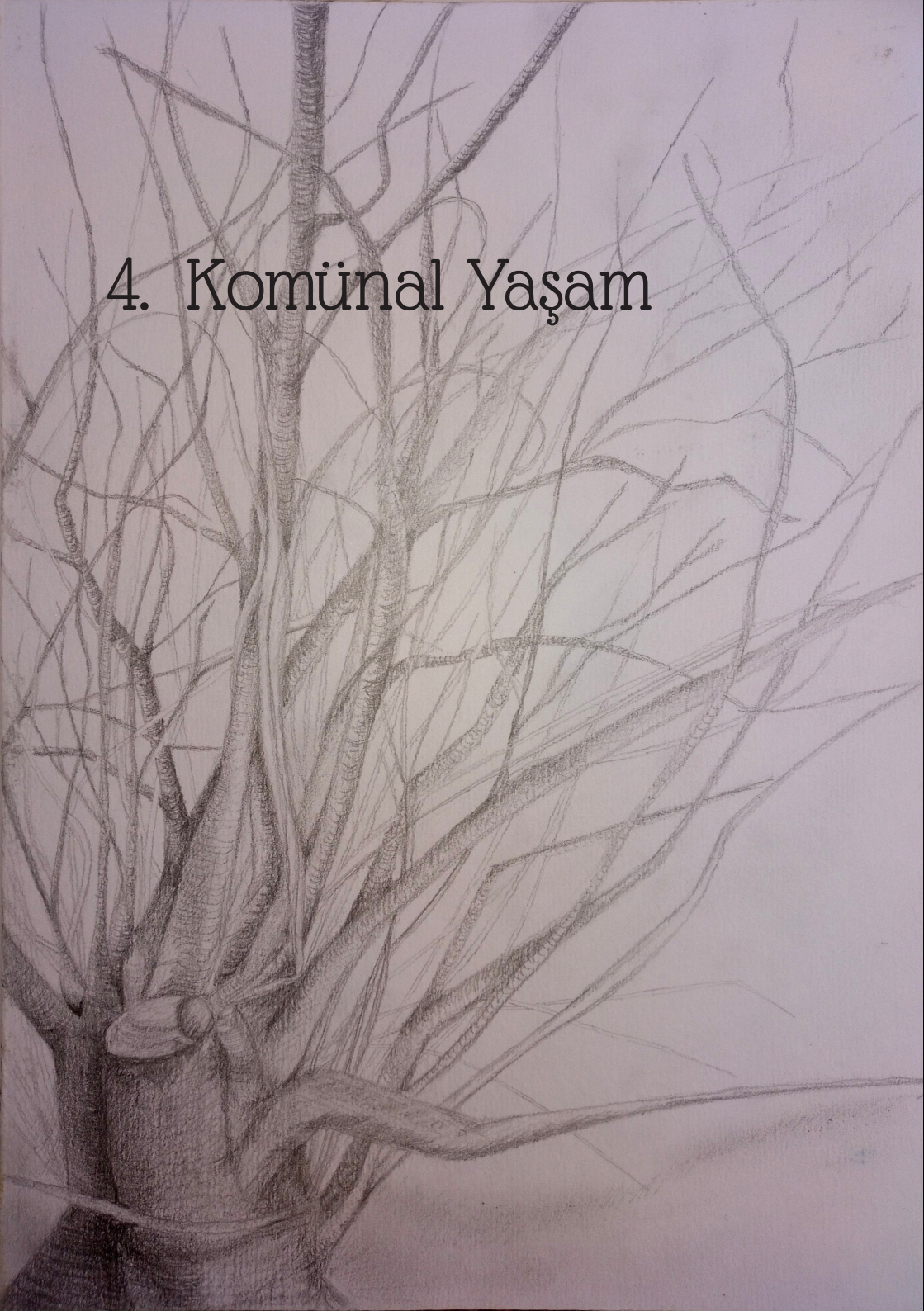
Bu eğitim hem Ortadoğulu kadınların Batılı kadınları, hem Batılı kadınları Orta Doğu kadınlarını anlaması açısından çok öğreticiydi. Çeşitli formlarda şiddet karşısında kadın mücadeleleri gelişti ve bu mücadeleler sistem dışı hareketlere yönelik bir eğilim gösterdi. Ancak, daha radikal bir yaşam tarzına, ilişkiye ve mücadeleye duyulan ihtiyaç, sistemin dışına çıkmayı gerektirir. Yaşam tarzımızda, ilişkimizde ve mücadelemizde daha radikal bir duruş ve süreklilik geliştirilemezse, kısır döngü aşılamaz. Eğitime katılan birçok yoldaşın deneyimlerinde ortaya çıkan çarpıcı bir gerçek, Batı'da sistem dışı hareketlerin ve aktivizmin sürekliliğinin olmamasıydı.

Örneğin, bir eylem varsa, herkes bu eyleme veya bir kampanyaya belirli bir süre katılır, ancak bundan sonra herkes kendi 'özel' yaşamına geri çekilir. Hayatın her anında yansıyan sürekli bir devrimci yaşam söz konusu değildir. Bununla ilgili olarak, Batı ülkelerindeki militan mücadeleler sorunuyla ilgili tartışmalarımız sırasında, yaşamın her anında ve her yönünde yansıtılmadıkları konusunda önemli bir farkındalık ortaya çıktı. Bu nedenle devrimci bir kişilik, ilişkiler ve yaşam biçimleri ve mücadele anlayışı arayışının aciliyeti ve önemi daha net görüldü. Bu özellikler ve mücadele biçimleri, ataerkil liberal sistem tarafından üretilen her türlü zihniyet, güç ve hiyerarşinin ilişkilerini aşabilir.

Eğitimimiz gördüğümüz derslerle sınırlı değildi. Ders, seminer ve tartışma zamanlarının ötesinde, yaşamın ve iletişimin her alanı kolektif yansımaların önemli alanları haline geldi. Kendi ilişkilerimizi, pratik çalışma tarzımızı, davranışlarımızı ve yoldaşlarımızın davranışlarını sorguladık ve değerlendirdik. Biz kimiz? Nasılız? Biz ne yaptık? Hem kendimiz hem de yoldaşlarımız için hayati yaşam dinamikleri ve enerjisini ortaya çıkaran bu soruları hayatın her alanında sorduk. Bu aynı zamanda bizim için eğitim sürecinin bir parçasıydı.

Eğitim döneminin sonunda, tüm arkadaşlar mücadele kararlılıklarını göstererek bu temelde mücadele etme sözü verdiler.

4. Komünal Yaşam

Her komünden bir sözcünün toplantılarda komünü temsil ettiği ve komünlerin birbiri arasında ve eğitimi düzenleyen komite ile arasında bilgi akışını sağladığı bir sözcü sistemine dayalı olarak komünler şeklinde örgütlendik. Komünler ‘tekmil’ adı verilen kısa bir geri bildirim ve gözden geçirme toplantıları yaptılar, bu gözden geçirme süreci hem gündelik hayatın teknik yanlarını hem de eleştiri ve öz-eleştiri içeriyordu. Bu, etkileşimleri ve eğitime ve gündelik hayata katılımı göz önüne alıyor ve kişiliklerimizi geliştirme odak noktası yapıyordu.

Ders dışı saatlerde temel noktalardan bir tanesi bahçe idi. Bir ağaç diktiğimiz zaman bunun nasıl bir bağlılık olduğunun, gelecek yıllarda o ağacı yetiştirmek için ortaya koyacağımız emeğin değerini bilmemiz gerekir... bu bizim projelerimize nasıl yaklaştığımız için de bir metafor olabilir, ya da genel olarak hayatımıza. Bir arkadaşımız ‘permakültür’ üzerine bir akşam semineri verdi. Permakültür, sürdürülebilir tarım anlamına gelmektedir, bu kendi kendine yaşamına devam edebilen, büyüyebilen ve kendi kendine yetebilen bir sistemdir. Çoğulculuğa ve bakıma dayanır ve öz savunmasının gücünü de bir bütün olarak işleyebilmesinden alır. Bizler de kendi devrimci pratiğimiz hakkında bir bahçeyi doğa ile uyum içerisinde yetiştirmekte kullandığımız terimlerle konuşmaya başladık. Ağaç dikmek ile politik bir örgütlenmeyi birbirinden farklı eylemler olarak görmek yerine, bütüncül bir devrimi amaç edinmeliyiz.

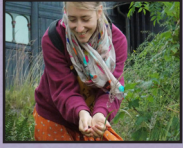
Komünal yaşam bir toplumu inşa etmenin temelidir. Hayatın her aşamasının örgütlenmesi küçük bir toplum inşası olarak anlaşılmalıdır. Bütün ihtiyaçların karşılanması için roller dağıtılır ve eğitim, spor, tartışmalar, kültür ve derinlemesine düşünme için grup olarak dengeli bir zaman dağılımı yapılır. Bu da öğrenme sürecine yardımcı olabilmesi için şeffaf bir biçimde yapılır. Mesela molalar, etkinlikler için belirli zamanların olması ve kimin neyden sorumlu olduğunun açık olması gibi.

Aynı zamanda bizleri sadece kendimizden öte komünal birer varlık olarak kurarak kim olduğumuza dair anlayışımızı derinleştirir. Özel alanlar yoktur, ama özel duygular ve durumlar da yoktur çünkü bütün bunlar herkesin bir parçasıdır. Sevgi, kendini gizleyerek değil paylaşılarak ve birlikte büyüyerek, herkesin komünal alanlarının temiz, uyumlu olduğuna

emin olarak gösterilir (ifade edilir).

Eğitimde harcadığımız zaman açılış ve kapanışlarla, deneyimlerimizin etrafına çizdiğimiz sınırları ortaya koyan ritüeller ve geleceğe doğru adım atarken verdiğimiz sözlerle gerçekleştirildi. Bu anları birlikte belirginleştirmek, yaptığımız işlere, yani ideolojik çalışma, kişiliklerimizin gelişmesi ve bir komünite inşasına birlikte bir anlam vermek önemliydi.

Açılış ve kapanış kutlamaları gibi ritüeller, yaptığımız çalışmaları tarihimiz ve eylemlerimizin daha büyük bir çerçevede ne anlama geldiğini hatırlayarak siyasi ve tarihsel bir bağlama oturtma noktasında bizleri güçlendirdi. Bir çoğumuz için bu, siyasi mücadelelere bağlılığımızı ortaya çıkarma veya yenileme konusunda bizlere güç verdi. Bu ritüeller bizleri, kendimizi ve yaptığımız işi ciddiye almaya itti. Eğitimimizin bir parçası olarak gelecekteki niyetlerimiz için ortamda bulunanların huzurunda bir söz vermemiz gerekiyordu. Bu sözler farklı kelimelerden oluşuyordu ancak üzerimizde çok büyük duygusal bir etki yarattı. Bir şekilde birbirimizin verdiğİ sözlere tanıklık etmek aramızdaki bağları güçlendirdi, bu yüzden de her ne kadar bunlar bizim geleceğe dair kendi kendimize verdiğimiz sözler de olsa bunu güçlü bir şekilde tutmak bir grup sorumluluğu gibi hissettirdi.

5. Seminerler

5. 1 Hakikat Rejimi

Eğitim bu nedenle 'zihniyet devrimi' konusu ile başladı. Sadece sistemi değiştirerek ve sistemin içerisindeki insanları değiştireceğini umarak bir devrim yapamayız. Tarihe baktığımızda bunun yeterli olmadığını ve insanların hakikat anlayışlarına bağlı olarak bir realiteyi biimlendirdiklerini görürüz. Bunun aynı zamanda umut ile değişim imkanına ne kadar derinden inandığımızla da de büyük ilgisi vardır.

Hakikat aynı zamanda toplum tarafından biçimlendirilen, sabit ve değiştirilemez olmayan bir kavram olarak açığa çıkar. Toplum olarak hakikati yaratırız, birey olarak değil. Hakikati her bireye göre farklılaşan göreceli bir kavram olarak değil, başarmak istediğimiz bir yol olarak görmemiz önemlidir. Değerlerimize ve inşa etmek istediğimiz gerçekliğe dayanan bir hakikatin kolektif arayışında ısrar etmeliyiz.

Bu eğitimde Reber Apo tarafından ortaya atılan insanlık tarihini şekillendiren dört hakikat rejimini inceledik: mitoloji, din, felsefe ve bilim:

Mitoloji

Neolitik dönemi de kapsayarak insanlığın erken dönemini karakterize eden mitoloji, doğayı yaşayan bir şey, toplumu da onun bir parçası olarak ele alır. Totemler ve animizm (her şeyin bir ruhu olduğu inancı) toplumun kutsalın bir parçası olduğu ve toplum tarihinin mitolojik hikayelerle ifade edildiği bir gerçeklik yarattı. Bugün bazı toplumlarda animist dünya görüşü ve onun mitleri hala yaşamaya devam etmektedir.

Elimizde kaydı bulunan en eski mitoloji Sümer mitolojisidir ve bunun içerisinde ana-tanrıça fiğürüne odaklanması üzerinden anaerkil bir toplumun değerlerinin izlerini bulmak mümkündür. Doğal toplum olarak adlandırdığımız anaerkil toplumlarda yaşamın merkezi anne idi ve onun etrafında ve içerisinde klan ya da kabileler kan bağımın da ötesinde örgütleniyordu. Ancak, toplumsal düzen daha patriyarkal bir yapılanmaya

doğru kayış yaşarken mitoloji de bu kaymayı yansıtan anlatılar üretmeye başladı. İnanna'nın anaerkil kültürleri, Enki'nin ise patriyarkanın yükselişini temsil ettiği Tanrıça İnanna ve Tanrı Enki'nin hikayesinde, patriyarkaya doğru bu geçiş Enki'nin tarımı, müziği, aletleri, şarkıları ve diğer 'ıcatları' doğal toplumun değerlerini temsil eden İnanna'dan çalması üzerinden detaylı bir şekilde tarif edilmiştir. Bu mitolojik anlatı ana-tarıça kültürünü korumak ve erkeklerin kadınlar üzerinde aşamalı bir egemenlik kurmasına karşı büyük bir mücadeleyi ortaya koymaktadır. Ana tanrıçadan erkek tanrıların tanrıçalar üzerinde egemenlik kurduğu bir anlatıya doğru geçişin yaşandığı bu model birçok antik toplumun mitolojisinde yer almaktadır.

Din

Dine dayalı bir hakikat rejimine geçişte, kutsal olan toplumdaki ayrı hale geldi. Tanrı bütün varlıkların üzerindeydi. Tek tanrılı dinlerin yükselmesi ile doğru ve yanlışın, iyi ve kötünün tek bir kutsal güç tarafından tanımlandığı evrensel bir hukuka dayalı mutlakiyetçilik devreye girdi. Dinsel metot ile birlikte kadınlar kötünün gücü olarak yeniden tanımlandı. Her ne kadar mitoloji ve dinsel metot arasında bir devamlılık ve örtüşme söz konusu olsa da, ataerkil zihniyetle harmanlanmış dinsel metot dogmatik ve sabit bir ruhsallık anlatısı oluşturmak için temel adımı atan olmuştur. Dini hikayelerle ataerkil değerlerin çimentosunu dökmüştür.

Dinsel yöntemin yükselişinin birçok negatif etkisi olsa da, pozitif yanları da vardır. Birçok din, zamanın sorunlarına yanıt olmak isteyen toplumsal hareketlerin içerisinden çıkmıştır. Örneğin, Hristiyanlığın peygamberi İsa'nın hikayesi, yoksul insanların sevgi ve karşılıklı saygıya dayanan bir öğretinin önderliğinde yarattığı bir hareketi ifade etmektedir ve Roma İmparatorluğu'nun baskılarına karşı direnmiştir.

Buna benzer olarak, İslam dininin peygamberi Muhammed'in öğretileri toplumsal olarak ilerici ve özgürleştirici elementler barındırır. Köleliğin kaldırılması taraftarıdır ve sermayenin çıkarlarına karşıdır, bu da kapitalizmin gelişimini karmaşıklaştırmıştır. Ancak, dinsel yöntem aynı zamanda daha bütüncül bir dünya görüşünden sapmayı ve gerçekliği insanların kendileri dışında kutsal bir güç tarafından yargılandıkları ve cezalandırıldıkları bir sistemi ifade eder. Aynı zamanda tanrıçalara

yönelik saldırıların da devam ettiği bir dönemi simgeler, birçok kültürde üçlü tanrıça (gençlik, annelik ve bilgelik) bu dönemde tek bir erkek tanrı ile yer değiştirmiştir.

Felsefe

Felsefe, düşünceyi inanç ya da sezgi değil mantık ve kanıtın üzerine oturtarak din ve mitolojiden ayırır. Bu rasyonalizmin temelidir. Felsefe, Orta Doğu ve dünyanın bir çok yerinde hakikat ve hayatın anlam arayışının bir ifadesi olarak çok eski bir geleneğe sahiptir. Avrupa'da Aydınlanma adı verilen Orta Çağ sonrası dönemde, 16. Yüzyılın başında felsefi yöntem dini dogmatizme karşı bir isyan olarak ortaya çıkmış ve bireyleri düşünmeye ve kendi zihinlerinin gücüyle gerçekliği sorgulamaya cesaretlendirmiştir. Birçok filozof, gerçekliğin yalnızca rasyonel düşünce yoluyla anlaşılabilceği ve tanımlanabileceğini öne sürer. Özne ile nesne arasındaki bir ayrımın hakikati bulmak için gerekli olduğu fikrini desteklemişlerdir. Örneğin, erkek toplumda bilgiyi yaratan aktif özne, kadın ise kamusal alanda hiçbir rolü olmayan pasif nesne olarak görülmüştür. Bunun kendi içerisinde bir dogmaya dönüşmesi ile, felsefenin bazı dalları; hiyerarşinin, egemenliğin ve sömürünün tecellisi olan liberalizmin ve kapitalizmin gelişiminin ideolojik temelini atmıştır. Özgürleştirici bir amaçla ve değerler çerçevesi ile bağlantısı olmadığı takdirde felsefe ataerkinin ve diğer egemenlik formlarının pekişmesi için kullanılmıştır.

Bilim

Özne / nesne ayrımını ortaya atarak felsefe bilimsel yöntemin temelini atmıştır. Bilim özne ile nesne arasındaki ayrımı giderek derinleştirirken rasyonalizmi ve pozitivizmi de kucaklamıştır. Pozitivizm yoluyla, sadece deneysel olarak kanıtlanabilen ve ölçülebilen şeylerin var olduğu fikri doğmuştur. Gerçeklik, deneyler yoluyla tanımlanmış ve bilimsel yöntemler yoluyla doğrulanamayan gerçeklikler reddedilmiştir. Bilim bugünün 'Batılı' toplumlarında baskın olan yöntemdir ve yalnızca temel hakikat olarak değil aynı zamanda pozitif bir şey olarak da algılanmaktadır. Felsefede olduğu gibi, her ne kadar birçok olumlu yanı da olsa,

toplumsal değerler ve özgürleştirici amaçlardan bağı kopartıldığında bilim baskıcı sistemleri ve aşırı şiddeti meşrulaştırmakta kullanılabilir. Sözde Aydınlanma devrinde gerçekleşen cadı avlarından Avrupa'daki Yahudi soykırımına kadar, bilimsel yöntem insanlık dışı eylemleri, kadın katliamlarını ve soykırımları işlemek ve aklamak için kullanılmıştır. Doğanın sömürülmesi ve doğal kaynakların yok edilmesi de bilimsel zihniyet ve yöntem aracılığıyla sistematik hale gelmiştir.

Bu hakikat rejimleri kendi içlerinde bir devamlılık ve örtüşme içerisindedirler: mitoloji dinin zeminini hazırlamış, din de kendisine bir tepki olarak felsefenin yolunu açmıştır. Bilim ise bir deney ve araştırma yöntemi olarak felsefenin üzerine inşa edilmiştir. Bütün bu yöntemleri sadece iyi ya da sadece kötü olarak görmemek önemlidir. Bunun yerine, bunların her birisinin içerisinde taşıdığı iyi ve kötü yanların farkında olmalı ve hiç birisinin tamamen kültürü oluşturmadığını görmeliyiz.

Hakikatin karmaşıklığını ve gerçekliğe dair anlayışımızı derinleştirmek için kuantum fiziğinin bazı yanlarını kullanabiliriz. Kuantum fiziği atom ve atom altı bir seviyede parçacıklar üzerine çalışır ve burada her şeyin ölçülemeyeceğini çünkü evrenin bizim onunla girdiğimiz ilişkiye göre farklı şekillerde davrandığını gösterir. Bu yüzden de aynı gerçeklik içerisinde bir çok olasılık yatmaktadır. Bizim gözlemimizin kendisi gibi bir çok faktör gerçekliği değiştirebilir, bu yüzden tarihin akışını da. Bir şeyin gerçekliğinin onun diğer şeylerle ilişkisi üzerine kurulu olduğunu görürüz: hiçbir şey izolasyon içerisinde var olamaz. Geleneksel bilim gerçekliği değişmeyen ve etki edilemeyecek bir şey olarak tanımlar ancak en ufak parçacıklar bile gerçeklik üzerinde çok büyük bir etki bırakabilir. Gerçeklik anlayışımız bazen kanıtlayabileceğimiz veya ölçebileceğimiz bir şeyin ötesine geçer: aynı anda iki şey ya da iki farklı yerde olabilirsiniz. Bu aynı zamanda özne nesne ayrımının bütün varsayımını da sorgulamaktadır. Kuantum seviyesinde, nesnelere onları etkilemeden gözlemleyen pasif veya nötr bir özne yoktur. Şeyler pozitif bir diyalektik içerisinde, yani birbirinden farklı dünyalar, fikirler, hakikatler ve deneyimler arasında bir çatışmadan ziyade bir karşılıklı etkileşim içerisinde var olurlar. Bu, hayatın her aşamasında görülebilecek bir kalıptır.

Jineolojî aracılığıyla, kapitalizm, patriyarka ve devletin neden bizim gerçekliğimizde ve zihinlerimizde bu kadar derine işlediğini anlayabilmek için, hakikat rejimlerine dair farklı anlayışlar geliştirebilmenin yollarını arıyoruz. Bu yüzden de, farklı yöntemlerle geliştirdiğimiz özgür, ekolojik ve toplumsal cinsiyet özgürlükçü bir toplum için değer ve amaçlarımızda ısrar etmeliyiz. Arayışımızın kökleri; bireyin, toplumun ve doğanın bir bütünü inşa ettiği, birbiriyle ilişkileri üzerinden biçimlendikleri anlayışına dayanmalıdır. Jineolojî aracılığıyla kendimiz olmanın ve kendimizi çevrenin, toplumun ve tarihin bir parçası olarak görmenin bütün bilgilerin kaynağı olduğunu görüyoruz. Bu yüzden de hakikat arayışımızda **'xwebûn'** yani kendi olma sürecini arıyoruz. Rêber Apo'nun dediği gibi: 'Hakikat aşktır, aşk özgür yaşamdır.'².

2 Abdullah Öcalan: Demokratik Uygarlık Manifestosu; Birinci Bölüm: Yöntem ve Hakikat Rejimi; 2009

5. 2 Orta Doğu'nun Tarihi ve Oryantalizm

Tarihe bakmadan bugünü anlayamayız. Her birimiz, nerede yaşarsak yaşayalım aynı köklerden geliyoruz. İnsanlığın beşiği Afrika bizim anneannemiz, medeniyetlerin beşiği Orta Doğu da bizim annemizdir.

İnsanlar Orta Doğu'ya gelmeden evvel bizim büyükannelerimiz Afrika'da yaşıyorlardı. İnsan yaşamı orada başladı ve yaklaşık yedi milyon yıl boyunca da orada devam etti. Son birkaç milyon yıldır insanlar hareket etmeye başladılar. Bir göç kolu Orta Doğu yönüne ilerledi ve Kürdistan'daki Toros-Zagros dağlarının ovaları ve tepeleri yerleşme noktalarından birisi oldu. Barınma, iklim ve beslenme anlamında bu bölgede iyi yaşam koşulları bulunuyordu. Bu yüzden insanlar burada kaldılar ve yerleştiler. Paleolitik, Mezolitik ve Neolitik (dört bin yıl önce biten) dönemlerde insanlığın yerleşik hayata geçtiği ilk yerlerden biri bugünkü Kürdistan'dı. İnsan yaşamının bu dönemi, insanlık tarihinin %98'ini oluşturmaktadır. Biz buna bugün 'doğal toplum' dönemi diyoruz.

Doğal toplum, Kürt Özgürlük Hareketi'nin her analizi için merkezi konumdadır. Doğal toplum, insan yaşamının ve toplumun temelini oluşturan anaerkil bir toplumdur. Tarih iktidardaki erkekler tarafından yazıldığı için, doğal ve anaerkil toplumun tarihi yazılmamıştır. İnsanlık için hayati önem taşıyan icatlar bu dönemde yapılmıştır. Bu icatların çoğu insanlık için devrim niteliği taşıyordu, mesela dilin tamamen gelişmesi, köy yerleşimi, tarım, yemek pişirme ve inşaat gereçleri, şarkılar ve müzik gibi sanatlar, armağan ekonomisi, ana-tanrıça kültürü, adalet, diplomasi, sağlık, ahlak ve siyaset gibi.

Uygarlık sadece beş bin yıl önce gelişmeye başladı. Bu gelişim Fırat ve Dicle nehirleri arasındaki Sümer devleti ile başladı. Şu anda yaşadığımız devletleri biçimlendirmeye devam eden bu yeni sistemdeki kilit noktalardan bir tanesi, hanedanlık, babadan geçen miras, iktidar ve baskıya dayalı ataerkil bir sistemdi. Bu sistemin kurulabilmesi için, doğal

toplumun merkezi olan kadınlar köleleştirilmişti. Doğal toplum armağan ekonomisi üzerine kuruluydu ve sadece teknolojik gelişimler, kölelik ve bir artı değer üretimi Sümer devleti sisteminin yaratılmasını mümkün kılmıştı. Bu da toplumun ve medeniyetin devlet egemenliği altında ezilmesinin başını işaret etmektedir.

Neolitik doğal toplumun içerisinde devlet ve iktidarın gelişeceği önceden belirlenmiş değildi. Şehirleri baskı ve iktidar olmadan da hayal edebiliriz. Ancak açık olan şey, anaerik toplum ve Neolitik dönemdeki icatlar ve kazanımlar olmasaydı, devlet de mümkün olmazdı. Bu, basit ancak önemli bir düşüncedir: devletin topluma ihtiyacı vardır, ancak toplumun devlete ihtiyacı yoktur. Bu tarihi ve onun bugüne etkisini anlamak için, şiddetin devlet gibi bir sistemi kurmak ve bunu anaerik toplumun üzerine empoze etmek için yeterli gelmeyeceğini görmek gerekir. İnsanları kendi yaşamlarına karşı hareket eden bir sisteme ikna etmek hiçbir zaman kadınların ve toplumun güçlü direnişi olmadan olmaz. Bu direniş sadece devlet kurumlarına karşı olarak gerçekleşemez, aynı zamanda devlet zihniyetinden de kopmak gerekir.

Orta Doğu'nun bir hakikati vardır. Ancak kadınların, erkeklerin ve doğanın bugünkü haline baktığımızda, bu hakikatin nasıl değiştiğini görebiliriz. Avrupalı güçler her şeyi kendilerinin inşa ettiğini, her şeyin Avrupa'da başladığını iddia etmektedir. Bu fikir hem Orta Doğu'da hem de onun dışındaki yerlerde sömürgecilik fikrinin kökenidir. Oryantalizm, Orta Doğu'nun yani annemizin, gerici, gelişmemiş ve vahşi olduğu anlayışıdır. Oryantalizm, ulus devlet, endüstriyalizm ve kapitalizm aracılığıyla işgali hedefleyen ideolojik bir savaştır. Bu dünyanın diğer yerlerinde de gerçekleşmektedir ancak Oryantalizm bu savaşın Orta Doğu'daki versiyonunu ifade eder. Burada amaç bölmek ve ele geçirmektir. Ancak Orta Doğu'daki asla bitmeyen savaş bu düzeni tamamen kurmanın imkânsız olduğu açığa çıkmıştır: toplumun kökleri ve direnişi çok güçlüdür. Büyük çatışmalar süre giden direnişten ve toplumun savunma mekanizmasından ileri gelmektedir. Kapitalizm hiçbir zaman tamamıyla kabul görmemiştir.

Kürdistan Özgürlük Hareketi bir alternatif ortaya koymaktadır. Réber Apo Orta Doğu'da olduğu kadar Avrupa'da da pozitif değerleri arayarak bir sentez oluşturma çabasıdır. Hakikat rejimlerini, mitolojiyi, dini, felsefeyi ve bilimi kullanarak özgürleştirici sosyal bilimlerin teorisi 'Özgürlük Sosyolojisi'ni ortaya atmaktadır. Bu araçlarla, Orta Doğu'da toplumsal bir hakikati aramaktadır. Devletler bunu kendilerine bir tehdit olarak görmektedirler. Kürdistan'daki savaş ve Öcalan'ın tecridiyle sonuçlanan komplo süreci onun oryantalizm ve demokrasinin Avrupa'dan geldiği fikirlerine meydan okumasından kaynaklanmaktadır.

Topluma karşı bir sevgi geliştirmek ve yaşamı bireyin değil ortak yaşamın merkezinde örmek için toplumu devletten ayırmak gerekir. Genellemelerin, ırkçılığın veya oryantalizmin üstesinden gelmek için her insana saygı ve alaka ile yaklaşmak, farklı tarihsel, ulusal, kültürel ve toplumsal şartların ve toplumsallaşmaların da bilincinde olmak önemlidir. Kendi hareketlerimizin içerisindeki oryantalizmin üstesinden gelmek için ilk adım dürüstçe tartışmak ve ardından eleştirebilmek ve eleştiri kabul edebilmektir.

5. 3 Avrupa'da Ulus, Devlet, Din ve Ailenin Etkileri

Devlet zihniyeti insanların duygularını, davranışlarını, zihniyetini ve ilişkilerini devlete karşı direnen bir toplumda yaşasalar dahi etkilemektedir. Herkes devlet, din, ataerki ve kapitalizmin etkisi altında olan bir toplumda yaşamaktadır. Bu etkiler içerisinde büyüdüğümüz toplumun içinde taşınmaktadır. Aynı şekilde, din de dini değerlerle yetiştirilmiş olsun olmasın her bireyin içerisinde taşıdığı değer ve kültürleri yaratmıştır. Nereye geldiğimizi, hangi pozitif ve negatif miraslarla yüklü olduğumuzu ve ilerleme potansiyellerimizi anlayabilmemiz için tarihin derinlerine inmemiz gerekir.

Babanın etrafında dönen çekirdek aile (babanın yokluğu da dahil olmak üzere), toplum açısından görece yeni sayılacak bir icattır. Kabileler, klanlar ve farklı topluluklar tarih boyunca aile yapılarını örgütlemenin bir çok farklı yoluna sahiptiler, böylelikle kiminle ve nasıl yaşayacaklarına dair de bir çok farklı model bulunuyordu. Bugünkü haliyle çekirdek aile, bir çok faktörün etkisiyle zaman içerisinde gelişti. Ataerki düzen güçlendikçe aileler ve de mal mülk baba soyundan geçmeye başladı: erkek figürün soyu ailenin mirasını devam ettirmeye başladıkça, erkekler de aile üzerinde sanki kendi mallarıymış gibi rol oynamaya başladı. Tarihin farklı zamanlarında, kilise ve devlet ailenin nasıl olması gerektiğini salık vermekte aktif rol oynadı. Kadınların bedenlerinin de içerisinde yer aldığı bu kritik alanda, egemen sistemler kadınların nasıl ve ne zaman yeniden üretim pratiğinde bulunacaklarını öğütlemeye başladı. Modern aile, Rêber Apo ve diğerleri tarafından devletin bir mikro modeli olarak tanımlanmaktadır: toplumun daha genişinde ataerki kontrol mekanizmasını derinleştiren, egemenliği ile devleti yeniden üreten total kontrol hakkı elinde bulunan bir erkek figürü. Devlete meydan okumak ve parçalamak için ve alternatif bir toplum inşa etmek için aileyi analiz etmeliyiz. Şu anki formunda kaldığı sürece, ataerki iktidar yapıları kendini yeniden üretmeye devam edecektir.

Aile aynı zamanda kültür, etik ve değer sistemlerinin yeniden üretildiği ve kuşaklara aktarıldığı temel alan olarak işlev görür. Annelerimiz ve büyükannelerimiz militanların geliştirmeye çalıştığı değerlerin bir çoğunu içlerinde taşırlar. Toplumun kendisi aile içinde ve aileler arasında, mutfaklarda ve kapı eşiklerinde sürdürülür ve aktarılır. Aynı zamanda aile devlet modelini de içerisinde barındırır, milliyetçiliği yeniden üretir ve dini ahlakçılığın taşıyıcılığını yapar.

Örneğin Hristiyan ahlakı Avrupa kültürünü, ailenin, yaşam ve çalışmanın kendisinden milliyetçilik, sömürgecilik ve kapitalizme kadar biçimlendirmiştir. Din insanın doğa ve dünya ile etkileşim kurma ve kendi varoluşunu anlamlandırma çabasından ve ihtiyacından doğmuştur. Bu daha sonra manipüle edilerek iktidar ve kontrol mekanizmalarının içerisine taşınmıştır. Ataerkilliğin en yüksek ifadesi, ana tanrıça figürünü öldürmek ve onu Tanrı ile değiştirmek girişimi olmuştur. Bu Hristiyan ahlakı insan anlayışını, inanç, kültür ve etiği değiştirerek kapitalizmin ve devletin hizmetine sokmuştur. Din seçeneğe bağlı ya da konu dışı bir pratik değildir, ancak insanlığın büyük çoğunluğunun onun değerlerini bugün nasıl adlandırdığı veya yaşadığı önemlidir.

Hristiyan ve özellikle Katolik ahlakçılığı suçluluk veya ceza üzerinden gelişmiştir, bu da bir çok yönden en çok kadınları etkilemektedir. Kadınların kişilikleri büyük oranda bu suç, korku, günah, ceza ve kefaret anlatıları etrafında şekillenmiştir. Beden, zihin ve davranışları kontrol altındadır ve yüzlerce yıldan sonra bunun etkileri derinlere işlemiştir. Makro seviyede toplum kadın bedenini yargılar ve cezalandırır ve aynı zamanda kadınlar en küçük gündelik eylemlerinde dahi suçluluk duygusuyla boğuşurlar. Cadı avlarının toplumlar ve kadınlar üzerindeki mirası güvensizlik, diğer kadınlara güvenememe ve erkek otoritelerden onay arama şeklindedir.

Katoliklik tövbe edebileceğimizi ve suçlarımızın affedileceğini söylerken, Protestanlık aynı kurtuluşu sunmaz: bir ayağın yoldan çıkması kalıcı sonuçlar doğurur. Hayat zavallı ve bir çok acı barındırıyor olabilir ama bu böyledir: kendinizi Tanrı'ya acı çekerek kanıtlamak zorundasınızdır. Yaşamın zevksiz ve çalışmalarla dolu olması gerektiği fikri kapitalizmin gelişmesine yol açan temel düşünce kalıplarından bir tanesi olmuştur.

Kapitalizmin ilk olarak Protestanlığın anavatanı İngiltere, İskoçya, Hollanda ve Prusya'da filizlenmesi bir tesadüf değildir. Protestanlık Katolikliğin baskın yapılarından ayrılarak her bireyin tanrı ile ilişkisini kendi sorumluluğu olarak koymuştur. Bu adım, var olan tutucu değerlerden ve dogmatizmden uzaklaşmak için atılması gerekiyordu ancak toplumu bir arada tutacak bir etik olmayınca, kapitalizm bu bireyciliği liberalizme çevirme başarısını sağlamıştır. Protestanlık aynı zamanda daha fazla işçi yaratmak için çekirdek ailenin acilen yeniden yapılandırılması gerektiğini gördü. Bütün bunlar insanın ve doğanın sanayi tarafından sömürülmesine ve bugünkü bildiğimiz devletin oluşmasına zemin hazırladı.

Abdullah Öcalan ulusu, paylaşılan bir düşünce yapısı olarak tanımlar, bir grubun ya da grupların ortak bir anlayış ve algı üzerinden bir araya gelmesi olarak. Uluslar çoğuldur ve bir insan birden fazla ulusa dahil olabilir. Ulus doğrudan kimlikle ilişkilidir. Ulus ve ulusal kimlik ile ilgili pozitif çağrışımlar bulmak, emperyalizm ve baskı tarihi ile dolu ulus devletlerden gelenler için her zaman daha zordur. Ancak dünya genelinde yerel topluluklarda ya da Avrupa'daki Bask ülkesi gibi yerlerde ulus, paylaşılan kültür, dil ve direnişleri anlamanın ve örgütlemenin önemli bir parçası olmuştur.

Milliyetçiliğe dayalı ulus devletin tarihi, dinin yerini alarak devletin kendisine tapınmayı getirmiştir. Ulus devlet kapitalizmin en güçlü ifadesidir. Ulus, devletin içinde veya ona karşı bir ulusal kimlik tanımlarının doğru bir anlayışı için tarihimizi dinin baskıcı ve egemen yanlarından geri almalı ve aileyi yeniden hayal etmeliyiz.

Bunun kişiliklerimiz içerisinde nasıl yaşadığı kritik önemdedir. Rêber Apo ve Alman yoldaşlarımız arasındaki 1995 tarihli diyaloglarda, Rêber Apo kişilik gelişiminden ve başka bir gerçekliğin aynasında kendini tanıma sürecinden bahseder:

'Günden güne Avrupalı kişiliği sorgulamanın ihtiyacı iyice açığa çıkmaktadır. Avrupalı şahsiyet, kendine oldukça güvenli, bütün insanları en yüksek seviyede değerlendirme, yargılama ve yol gösterme anlamına gelen bir zihniyete sahiptir. Bizi böyle bir şekilde görmek tehlikeli olabilir.

Bu anlamda diyorum ki yoldaş olması çok zordur. Yoldaş olmak için, Avrupacılıktan vazgeçmek gerekmektedir. Taviz verebilirler mi? Egemen ulusların karakteristiğine sahiptirler. Bunlardan da taviz verecekler mi? Onlar için benim önerim biraz sabırlı olmalıdır. İnatçı ve anlayışlı olmalıdırlar. Eğer buna güçleri varsa bizi anlamaya ve yoldaş olmaya çalışmalıdırlar. Kürdistan Devrimi insanlığı kendi içerisinde yeniden bulma imkanı vermektedir. Bu anlamda, birlikte adım atmak giderek daha anlamlı hale gelmektedir. Ve bu açıdan onlar yabancı değildirler. Gerçek devrimciler olmaktadırlar. Yoldaşlık hala en güçlü duygudur, en gerekli, en güzel duygudur.'

5.4 Liberalizm

Liberalizm, 'özgürlüğün' felsefesi olarak doğmuştur. Ama özgürlük nedir? John Locke ya da John Stuart Mill gibi felsefeciler özgürlüğü hukuk tarafından tanınan haklar çerçevesinde gördüler ve bu yolla özgürlüğü devlet kurumuna bağladılar. 'Vatandaşlık' konseptini geliştirdiler, bu de insan kimliğinin devlete bağlanmasına yol açtı. Rekabetçi bir özgürlük anlayışıyla uğraşarak, her bireyin mümkün olduğu kadar fazla şeye ihtiyacı olduğu ve istediği, ancak bu özgürlükle başka insanların özgürlüğünü kısıtlama riski taşıdığı fikrini geliştirdiler.

Liberalizmde birey kavramı merkezdedir. Birey dünyanın merkezi ve eylemlerin ana öznesi olarak görülür. Birey tek başına kendi (ve çoğu zaman sadece kendi) geleceğini yaratır. Liberal düşünürler tüm gücü elinde bulunduran tanrı fikrine, tüm gücü elinde bulunduran ve geri kalan her şeyle nesne olarak ilişkilenen özne fikri ile karşı çıktılar. Yani liberalizm bu iktidar kavramını, Batılı egemen erkek figürü ile temsil edilen bireyin üzerine taşımaktadır.

Toplumsal varlıklar olan insanlar olarak, gelişmek ve hayatta kalmak için komünitelere ihtiyaç duyarız, bu yüzden de bireyin kolektiften ayrı bir şey olduğu hatta kolektivite tarafından tehdit altında olduğu gibi bir mit yaratılmak zorunda kalınmıştır. Her bir bireyin her anda total otonomisi bu derece kutsal ilan edildiğinde, bizi kolektif olarak bir arada tutan ve yaşadığımız gerçeklikteki değerlerimizi inşa eden bir etikten bahsetmek mümkün değildir.

Bu da liberalizmin öne sürdüğü 'özgürlük' fikrinin kusurlu olduğu anlamına gelir. Bu özgürlük bizi gerçek özgürlükten alıkoymaktadır. Bireyler bir kolektif olmadan hayatta kalamadığı için, insanlar kolektiften ve topluluktan ayrıldıkları zaman, her zaman iktidar ve baskı mekanizması olan devlete dayanmak zorunda kalacaklardır. Kendi ihtiyaçlarını tek başlarına karşılayabilmek için bireyler kapitalizme maruz kalmaktadır. Bu

‘özgürlük’ belli bir anda tarihten ve komünal değerlerden yoksun bireysel avantajlar anlamına gelmektedir. Toplum, hafızayı ve başkalarına karşı sorumluluğu yok etmektedir. Yanlış bir şey gördüğümüzde, bireysel özgürlüklerin önünde durduğumuz korkusuyla ses çıkarma sorumluluğumuzu yok etmektedir. Bu rekabetçi, ataerkil özgürlük modeli çok fazla özgürlüğün başkalarını baskı altına almasının kaçınılmaz olduğunu da öne sürmektedir. Yani liberal düşünürlerin sordukları soru: ‘özgür bireylerin’ ne kadar ileriye gitmeye izinleri olması gerektiğidir. Değerlerin, etiğin ve kolektifin de yer aldığı ve özgürlüğün diğerlerinin özgürlüğüne dayandığı bir model geliştirmek düşünülmemiştir.

Liberalizmin ortaya çıkışı tarihte belli bir zamana ve mekana işaret eder. Bunu hatırlamak önemlidir çünkü liberalizm kendisini objektif ve bağlamlardan kopuk olarak sunmayı sever. Kapitalizm ve endüstriyalizm ile aynı zamanda ve yerde gelişmiş, Batı Avrupa ve ABD’nin dünyanın geri kalan kısımlarında kültürel, ekonomik, askeri ve siyasi hegemonyasını pekiştirmiştir.

Köyler yerine şehirler insan yaşamının merkezi haline geldikçe liberalizm de gelişmiştir. Burjuvazinin bir sınıf olarak ortaya çıkmasıyla liberalizm bu sınıfın felsefesi olmuştur. Zaman geçtikçe, güçlü bir devleti savunmuştur. Yani liberalizm insan hakları ve özgürlüklere dair ne söylerse söylesin, her zaman doğası itibariyle devletin tarihi ile birlikte düşünülmelidir.

Liberalizmin en büyük başarılarından bir tanesi objektiflik iddiası olmuştur, bu da kendisinin bilimsel yönden akrabası olan rasyonalizm ile aynı taktiktir. Liberalizm pozitivist ve rasyonalist bir dünya görüşüne sahiptir, kendi ahlakını ölçülebilir, matematiksel bir zemine oturtmaktadır. Örneğin insanların ne kadar iyi işçi oldukları kazandıkları paraya göre ölçülmektedir. Bununla birlikte, liberal bir model içerisinde ahlak ölçülebilir objektif prensipler olarak koyulmaktadır. İnsanlardan, duygulardan, toplumsal bağlardan ya da kolektif pratiklerden gelmemektedirler. Ne kadar az içsel değerlere sahip olursak, o kadar fazla yasaya ihtiyaç duyarız.

Liberalizm, hayatın her alanına yayılabilen bir zihniyettir. Bunun için, kadınlar kendi mücadelelerini de analiz etmelidir. Feminizmin bir kolu,

örneğin, bireysel özgürlükler talep etmekte, hakların verilmesini istemekte ve özgürleşmenin devlet tarafından verileceğini düşünmektedir.

Bu temelde Rêber Apo liberalizmi 'kapitalizmin en büyük silahı' olarak tanımlamıştır. Liberalizm başarıya ulaşmasaydı, kapitalizmin kendi iktidarını uygulamaya sokmak için farklı yollar denemesi gerekecekti. Liberalizm, patriyarkal, kapitalist ulus devletin **özel savaş** taktiklerinin merkezindedir. Kendisini başarılı bir şekilde tarafsızmış gibi gösterirken, tecavüz kültürü, tüketim, (bunlara bir tepki olarak sistemi değil bireyi suçlayan) akıl sağlığı krizleri, uyuşturucu ve doğa, insan bedeni ve hatta devrimci hareketlere kadar her şeyin metalaştırılması gibi şiddet biçimlerini teşvik etmektedir. Liberalizm sahip olduğumuz tahakküm rejimi dışında bir alternatifimizin olmadığını, eğer mutsuzsak ahlak-dışılık ya da nihilizmin tek çare olduğunu ve bireysel hayatlarımızın kutsal ve dokunulmaz olduğunu öğretmiştir.

Ancak liberalizm bir saldırı olduğu için, onu ve özel savaştaki rolünü düzgünce anladığımız zaman kendisine karşı örgütlenebiliriz. Bizim öz savunmamız, özgür komünal hayatımızın kalp, zihin, beden ve ruhlarımızla korunmasıdır.

5.5 Jineolojî

Jineoloji, bir kadın bilimi olarak, devrimin bilimidir. Çünkü ancak kadının özgürleşmesiyle bütün toplum özgürleşebilir. Jineoloji bunu bütün yaşama anlam vererek, özgürlüğü dağlardan en ufak hücrelerimize kadar her şeyde denge ve bütün varlıkların bir arada varoluşu olarak anlayarak geliştirmektedir. Kadın kimliğini ve rolünü yeniden tanımlar ve kadınların yok sayılması ve katledilmesine karşı savaşıır. İnsanı doğanın bir parçası olarak görerek toplumu doğa ile yeniden bağlar. Jineoloji özgürlük mücadelesi için kadının bilgeliği ve deneyimini değerlendirir, tarihin yaşayan bir şey olarak yeniden tanımlanması ve radikalize edilmesi gerektiği anlayışını benimser, kadını da en büyük direniş hareketi olarak görür.

Jineoloji, kadınların bilgisini bir araya getirme ve bir kadın bilimine dair ihtiyaçtan ortaya çıktı. Jineoloji kelimesi ilk kez Abdullah Öcalan tarafından 2008 yılında 'Özgürlük Sosyolojisi' kitabında kullanılmıştır. Bu temelde tartışmalar ve konferanslarla inşa edilmiştir. Başından itibaren Jineoloji çalışması kolektif bir süreç olagelmıştır. Birçok yoldaşımız Jineolojinin gelişimine büyük emek, mücadele ve sevgisini koymuştur, cezaevlerindeki yoldaşlarımız da dahil olmak üzere. Bu süreç aracılığıyla kadın biliminden, toplum ve kadın devriminin, hayatın ve komünal yaşamın bilgisine doğru giderek büyümüştür.

Bilim alanında bir devrimin gerekliliği açıktır. Kadınları ezilen bir kimlik olarak değil, toplumun ve özgürlüğün ana ayaklarından birisi olarak analiz etmeliyiz. Toplum ve tarih kadın tarihi olmadan anlaşılabilir. Geniş bir kimlik ve kendi içerisinde bir devrim olarak kadın, bu tarihin içerisinde gizlidir.

Jineoloji aynı zamanda bu kimliği '*hebûn, zanebûn, xwebûn*' yani var oluş, biliş ve kendi oluş yoluyla da aramaktadır. Rêber Apo özgür kadın kimliğinin tanımının henüz var olmadığını söyler. Bizler kendi kimliklerimizin

arkeologları olmalıyız çünkü bu bin yıllar boyunca gizlenmiştir. Bunu yapabilmek için tarihi derinden anlamak ve aynı zamanda da en yakın zamanı, doğumdan çocukluğa, çocukluktan yetişkinliğe bugünümüzü de anlamamız gerekmektedir.

Jineoloji, **tarih, ekonomi, demografi, etik ve estetik, sağlık, siyaset, eğitim ve ekoloji** olmak üzere sekiz alanda çalışma yürütür.

Jineoloji **tarihi** akışkan olarak algılar ve kadının hakikatin ataerkil düzenlemesinde kaybedilen hakikatini arar. Tarihi çizgisel olmayan, spiral gibi döngüsel bir şekilde görür. Bu şekilde süreçlerin; iktidardaki değişikliklere göre başlayan ve biten değil evrimleşen ve birbirini etkileyen şeyler olduklarını ve daha ziyade kültürün, değerlerin, direnişin, etğin ve kültürlerin gelişimine, bugün nasıl yaşadıklarına ve birbirlerini nasıl etkilediklerine göre süreçlerin evrildiğini görürüz.

Ekonominin amacı, kendi kendine yeterlilik ilkesine dayalı kolektif ekonomik bir kültürün oturtulmasıdır. Doğal toplumda kadınların merkezde olduğu, ortak işbirliğini ve bütün toplumun dahil edilmesini öne çıkaran ekonomi felsefesini odağına alır.

Demografi, ailenin kendi ihtiyaçlarına göre şekillendirilmesi için kapitalizm tarafından kadınların karar alabilme ve yeniden üretimlerinin ele geçirilmesidir. Devlet yerli halkları ve ulusal özgürlük mücadelelerini yok edebilmek için de demografiyi kullanır. Toprağın yaratıcısı ve savunucusu olarak kadınlar demografik yönetim rolünü geri almalı, anaerkil toplumda olduğu gibi toplumun ihtiyaçlarının bilincinde olmalıdır.

Sağlık konusunda, anneler ilk bakım verenler ve doktorlar olarak görülmektedir. Doğal toplumda kadınlar aynı zamanda otların toplanması ve şifacı rolündelerdi, bu rol dünyanın her yerinde köylerde hala devam etmektedir. Sağlık anlayışı, spiritüellik, duygular ve düşüncelere bağlıdır ve hastalıkları iyileştirmek için geliştirilen tedavilerle birleştirilmiştir. Sağlığın amacı anlam dolu bir hayatı korumak ve bilgiyi etik, sürdürülebilir ve herkes için erişilebilir bir yolla kullanmaktır.

Siyaset toplumu, özgürlüğü öne çıkararak örgütleme, bu da kadın gerçeğini analiz etmekle başlar. Bu eylem zihinde başlar ve çeşitli metotlarla ve pratik yoluyla sürdürülür. Demokratik modernite, toplumun gelişebileceği ve kendini örgütleyebileceği, komünal bir yolla bütün değişimleri mümkün kılabilen çerçevenin adıdır.

Ekoloji alanında amaç doğa ve toplum arasında var olan çatışmanın üstesinden gelmektir. İlk doğa olarak görülen çevre ve ikinci doğa olarak görülen toplum; özgürleşmiş bir toplum ya da üçüncü doğa yani bütüncül anlamda her şeyin birbirine bağlanması için birleşmelidir. Ekonomi, kültür, toplumsallaşma ve insan varoluşunun her alanı doğanın dengesi içerisine uyum sağlamalıdır.

Etik alanında, kadınlar toplumda ortak yaşamı ve adaleti güvence altına alan toplumsal değerlerin ifadesidir, toplumun zihni ve kalbini bulmamıza yardımcı olan bir pusuladır. Etik toplumun öz savunması ve yaşamın savunulmasıdır. Kendini korumak için toplum ortak değerlere ve temel paylaşılan prensiplere ihtiyaç duyar. Yani etik sorunu bir toplum sorunudur.

Estetik ise etiğin ifadesidir. Güzelliğin bilgisi olarak, aynı zamanda yeni değerler yaratmak için bir kontrol yöntemi olarak da kullanılmıştır. Tarih boyunca, estetik etikten kopartılarak, kadın bedeni ve zihni üzerinde iktidar kurarak düşüncelerimizde ve eylemlerimizde baskının uygulamaya sokulması için bir araç olarak kullanılmıştır. Estetik, hislerin, düşüncelerin ve eylemlerin birliğidir.

Kürdistan'daki kadın özgürlük hareketinde etik ve estetik prensipleri, özgür irade, özgür düşünce ve bilinç olarak tanımlanır ve en temel kavramlardır. Bu anlamda bilinç bizim gerçekliğe etik bir yolla nasıl yaklaştığımızdır. Kendini başkasının yerine koymak ve empati sahibi olmak anlamına gelmektedir.

5. 6 Özgür Eş Yaşam

Özgürlük içerisinde bir hayatı nasıl hayal ediyoruz? Nasıl ataerki, devlet ve kapitalizm birbirimizle ilişkilene biçimimize etki ediyor? Arkadaşlar, yoldaşlar olarak, kadınlar arasında, kadın, erkek ve diğer cinsiyet kimliğindeki insanlar olarak, toplum olarak? Dünya genelinde insanlar alternatif bir yaşam mücadelesi için nasıl ilişkiler inşa ediyorlar? Ve nasıl birlikte yaşamak ve mücadele etmek istiyoruz?

Kürtçede **'hevjiyana azad'** kavramında, *hev*: birlikte, *jiyan*: yaşam ve *azad*: özgür anlamına gelir. Özgürlük içerisinde bir arada yaşam. Özgür Eş Yaşam, kapitalist modernitenin güncel krizlerine bir cevaptır, bu kriz daha derin anlamıyla aynı zamanda ilişkiler krizidir. Bireycilik, birbirini mülkleştirme, tüketicilik, egoizm, rekabet, kıskançlık ve şiddet kapitalist modernitede ilişkileri şekillendirir. Özgür ilişkiler ve özgür bir yaşam baskıcı bir sistemde mümkün değildir. İki, üç, yirmi ya da daha fazla insan arasındaki ilişki her zaman kendi çevrelerinin bir parçası ve sonucudur, yaşadıkları sistemi temsil eder ve yansıtır.

Hevjiyana azad, dar anlamda bir kadınla bir erkek arasındaki evlilik benzeri ilişkilere referans vermez, içerisinde yaşadığımız ilişkilerin tümünü kasteder. Özgür yaşam, toplum ve doğanın, kadın, erkek ve çocukların, bütün yaşayan canlıların ve onların çevresi ile arasındaki özgür ilişkilerin birliği ve karşılıklı olması anlamına gelir. Bu her birimizi kapsamaktadır, çevremizle, bitkilerle, hayvanlarla, diğer kadınlarla, toplumla, aile ile, inanç sistemleri, dinlerle, iş ve ekonominin örgütlenişi ile, siyasi örgütlerle, şehirlerin, köylerin, evlerin, odaların ve kamusal alanların mimarisi ile ilişkilerimizi, bütün anlamda bir arada yaşamı kapsamaktadır.

Hem bugünde hem tarihte kökü anaerki toplumlara ve Neolitik zamanlara uzanan toplumlarda özgür eş yaşamın izlerini taşıyan farklı toplumların izleri görünmektedir. Paraguay'da yerli bir topluluk olan Achés bir çocuğun doğumunu belli bir bitki veya hayvanla eşleştirirler,

bu da o çocuğun yaşamı boyunca bir parçası olur. Avrupa'da 'Agnostikler', 'Katharlar' ve 'Özgür Ruhlar' gibi 'kafir' olarak bilinen ve 'paganizm' adı altında kınanan hareketler var olagelmıştır. Bunlar, imparatorlukların ve tek tanrılı dinlerin kendilerini dünyaya dayattıkları bir zamanda kendilerini alternatif toplum ve inanç modelleri olarak savunuyorlardı. Başka bir örnek de, kadınların bilgisinin ve gücünün özel mülkiyetin gelişimi, toprak sahipliği, devlet kontrolü, liberalizm ve patriyarkanın gelişimi ile birlikte, 14-17. Yüzyıl Avrupası'nda zayıflatıldığı cadı avlarıdır. O sırada Orta Doğu'da da İslam'ın tekelleşmesine karşı bir çok hareket vardı. Bunlardan önemli bir tanesi, Zarathustra'nın dini Zerdüştlüktür. Diğer örnekler, Tibet topluluğunun evlilik pratikleri, Yeni Zelanda'daki Maori topluluğunun aile görüşleri, Yoruba toplumunda cinsiyet anlayışının nasıl sömürgecilikle birlikte dayatıldığı gibi.

İlk devlet benzeri yapılarla toplumla doğa arasındaki ayrılık da başladı, toplumsal cinsiyetler arasındaki ayrımla kadınların zapt altına alınması da başladı. İnsanlar bir biyolojik doğa olan birinci doğaya, bir de toplumsal olan ikinci doğaya sahiptirler. Bu doğalar uyum içerisindeyken, ilişkilerin özgürlük, adalet ve eşitliğe dayalı olduğu bir özgür topluma imkân vardı.

Önemli bir örnek de Kürdistan'daki kadın hareketinin gelişimidir. Kadın ordusunun ve partisinin kurulması, radikal değişim için özgürleştirici bir güç olarak kadınların toplumun her alanında özerkliğinin gelişmesi, ataerkiye meydan okunmasını amaçlamaktadır. Kadın özgürlük ideolojisinin beş ilkesi, yurtseverlik (**welatparezî**), özgür düşünce ve özgür irade, örgütlülük, mücadele, etik ve estetik; özgür eş yaşama doğru ilerlemenin araçlarıdır.

Cinselliğe dair, bir çok ana-merkezli toplumda bunun manevi bir anlamı olmuştur ve insanları ve toplulukları bağlamak için önemli bir rol oynamıştır. Ataerkinin tarihi boyunca cinsellik kontrol ve baskının temel araçlarından biri haline gelmiştir. Her şey cinselleştirilmiş, cinselliğin kendisi ise tabu ve meta haline getirilmiştir. Bu yüzden de özgür eş yaşam yolunda farklı bir aşk, cinsellik, yakınlık ve yaşamın ve kavganın bütüncül bir yolu olacak yeni bir duygusallık anlayışı geliştirmek önemlidir. Yoldaşlık ilişkilerimizi geliştirmek ve kadın olarak birbirimize ve kendimize karşı

sevgimizi derinleştirmek için, birbirimizi olası partnerler ya da cinsel objeler olarak değil yoldaşlar olarak görmeliyiz.

Tarihi ve ortak yaşam gerçeğini, bölgelerimizdeki ilişkileri, toplumu, hareketleri ve devrimleri araştırmak, nasıl kadın ve toplum arasında, yaşamla doğa; kolektif yapılar ve ortak alanlar arasında farklı ilişkilenme biçimlerini denediklerini görmek, bizim görevimizdir. Feminizm, sosyalizm, anarşizm ve ekolojik hareket gibi farklı özgürlük hareketlerinin kazanımları nelerdir? Özgür eş yaşama yakın modeller geliştirmekte ne kadar başarılı olmuşlardır? Toplumda ne derece değişiklik olmuştur?

5. 7 Demokratik Ulus ve Demokratik Konfederalizm

Demokratik modernite, kapitalizmin iktidarcı, hiyerarşik, sömürgeci yapısına karşı toplum ve bireyin özgürlüğüne odaklanan bir sistemdir. Demokratik modernite, özgürlük, toplum, adalet ve eşitlik gibi kapitalizmin doğuşundan önce var olan ve bugün hala hayatta kalmış olan pozitif kavramları taşır, tarihin akışı içerisinde akmakta olan bir 'temiz su nehri'dir. Ama aynı esnada ataerki ve diğer baskı sistemleri toplumu ezmek ve az bir kesimin kara geçmesi için kendilerini geliştirmişlerdir ve bu da 'kirli bir nehir' olarak tarihin içinde akmaktadır, temiz su ile karışmakta ve onu zehirlemektedir. Bu temiz su, toplumsal değerlerin tarihi, baskıya karşı direniş demokratik modernitenin siyasi ve toplumsal zeminini oluşturur. Demokratik konfederalizm, bu değerleri örgütleme ve savunma görevini taşır.

Patriyarka topluma ilk hakim olduğunda bir kaos ve ivme dönemi vardı, burada da tarihin değişme ihtimali yüksekti. Bu dönemin sonunda patriyarka egemen sistem olarak çıktı. Aynısı 13. Ve 14. Yüzyıl Avrupa'sında kaos ve istikrarsızlık döneminin sonunda kapitalizm ortaya çıktı. Bu sonuçlardan hiç birisi kaçınılmaz değildi, bu istikrarsızlık anları tarihteki pozitif güçler için de birer fırsat anlarıydı. Réber Apo bugün bizlerin de benzer bir istikrarsızlık döneminden ya da 'derin yapısal bir kriz'den geçtiğimizi, düşünmektedir bu da tarihi bir çıkış için bir fırsat anında olduğumuz anlamına gelmektedir. Bu değişim, demokratik konfederalizm yönünde çalışmalara bağlıdır.

Demokratik konfederalizm, demokratik modernitenin toplumsal modeli ve yapısıdır. Demokratik ulus kavramı üzerine kurulmuştur. Demokratik ulus da ulus devletinin karşısında durmaktadır. Ulus bir zihniyettir. Demokratik ulus da özgürlüğün zihniyetidir. Özgürlük mücadele demektir. Zihniyetlerin içerisinde yaşacakları bir bedene ihtiyaç

duymaları gibi, ulusal ve toplumsal zihniyetler de maddeleşmek için bir yapıya ihtiyaç duyarlar. Demokratik ulus ruhunu bedenleştiren yapı da demokratik konfederalizmdir.

Demokratik konfederalizm, kopyalanabilecek hazır inşa edilmiş yapılar olarak anlaşılmalıdır. Daha önemli olan, bu yapıları inşa ederken belli prensiplerin takip edilmesidir: iktidar aşağıdan yukarıya akmalı ve yukarıdan aşağıya gelmemelidir, karar alma mekanizmaları ve çatışma çözümleri olabilecek en yerel seviyede tutulmalıdır, toplumsal değerler ve eşitlik, toplumsal cinsiyet eşitliğinin her zaman temele alınması ile geliştirilmelidir. Bölgeden bölgeye bile en iyi örgütlenme yöntemleri değişiklik gösterebilir ve kesinlikle farklı küresel bağlamlarda bu prensipleri takip etmek için detaylarda farklılıklara gidilmesi gerekir. Ancak çok önemli olan bazı temel yapısal noktalar bulunmaktadır.

Komün sistemi ve bunu idare edecek zihniyeti yaratma girişimi, bir şekilde konfederalist bir sistemin parçası olmalıdır. Komünler, demokratik konfederalizmin en küçük parçaları olarak, ne büyüklükte olacakları ihtiyaçlara, nüfusa veya coğrafyaya göre değişmektedir. Ancak demokratik konfederalizm pratiğini geliştirmek adına komün aşamasında tartışmalara katılmak ve siyasilleşmek önemlidir. Kuzey ve Doğu Suriye’de komünler temsilcilerini yerel ve daha küçük ölçekte idare edilemeyen şeyler için konseylere gönderirler. Bu, **Kuzey ve Doğu Suriye Özerk Yönetimi** seviyesine kadar devam eder. Tabanda idare edilemeyecek konulara bir örnek, ürünler, benzin ve su gibi lojistik malzemelerin daha geniş bölgelere dağıtım ve koordinesi olabilir. Ancak her zaman karar alma mekanizmasını tabanda tutmak ve aşağıdan gelmesini sağlamak için çaba sarfedilir.

Bu erken aşamada, demokratik konfederalizm, siyasi ve ekonomik özerklik belli seviyede var olduğu sürece, ulus devletle aynı anda/ bir arada var olabilir. Sistem devlete saldırmak değil, ona alternatif ve karşı-hegemonya inşa etmek içindir, yaşamlarımız üzerindeki kontrolü geri kazanarak yavaş yavaş doğal olarak devleti işe yaramaz hale getirmektir. Diğer komünlerle ve konseylerle konfedere halde olmak, küresel konfederal bir sistemi getirecektir.

Kuzey-Doğu Suriye dışında demokratik konfederalizmin gelişimine örnek olarak Zapatista ‘caracole’leri gösterilebilir. Meksika Chiapas’taki Zapatista devriminin bir parçası olan otonom komüne dayalı örgütlenmenin yönetim merkezleridir. Başka bir örnek Bolivya’nın El Anto kentinde, mahalle konseylerinin bir yukarı aşamayı geliştirerek kendi aralarında federal bir yapı kurmaları, merkezi hükümete başarılı bir karşı-güç inşa etmeleridir. Mahalle örgütlenmesi ve ortak kaynaklar yoluyla karşılıklı yardımlaşma, çatışma çözümü ve büyük etkisi olan protestolar örgütlemeye odaklanmışlardır.

6. Platformlar

Neden platform? Arka planı, fikir ve amaçları nedir?

Eleştiri ve öz-eleştiri yöntemleri Kuzey ve Doğu Suriye'deki devrimci hareketin yapıları içerisinde düzenli olarak kullanılmaktadır. Bu aracın ne olduğunu anlamak ve tam amacına nasıl ulaşabileceğini anlamak için Kürdistan Özgürlük Hareketi içerisindeki gelişimine ve temel ilkelerine bakmalıyız. Hareketin ideolojisi ve pratiği içerisinde, her bireyi toplumun ve tarihin bir parçası olarak görmemiz gerektiği açıktır. Kendimizi ve diğer herkesi bağlamı içerisinde anlarsak, kendi kişiliklerimizin içerisine baskı ile özgürlük arayışı arasında geçen binlerce yıllık mücadelenin yazılmış olduğunu görürüz. Herkes bu diyalektiğin bir parçasının içerisinde taşır.

Nasıl kendi içimizde özgürlük arayan yanları destekleyebiliriz? Kendimizi ve diğerlerini destekleyecek bir kişilik inşa etmeyi nasıl öğrenebiliriz? Kim olmak istiyoruz? Xwebûn ortak olarak varmaya çalıştığımız oluş halidir. Bireyci kişisel gelişim anlayışı tarafından tüketilmeyerek, ancak büyük yapıların insan etkileşimi seviyesinde nasıl işlediğini görerek bütün parçaların nasıl bir araya geldiğini görebiliriz. Bunun bir yolu da eleştiri – özeleştiri yöntemidir, bu da her birimizin tarihin ve toplumun bir aynası olduğu varsayımına dayanır. Eleştiri, bir kişiye değil bir davranışa ya da yaklaşıma verilir.

Platformlar bireyleri kendi karakterlerinin gelişime ihtiyacı olan kısımlarına dair kafa yormaları ve ilerlemek için kendi yollarını bulmak konusunda cesaretlendirir. Başka bir yoldaşa yapılan her eleştirinin özünde o yoldaşın değişmek istediği ve değişebileceği inancı yatar. Bu yolla, bir yoldaşa bir eleştiri sunmak aslında değer verme göstergesi olur. Eleştiri, birlikte bir komünite inşa etme ve mücadele etmek üzerine kuruludur ve birbirini tamamen destekleme sorumluluğundan ileri gelir.

Herhangi bir eleştiri özeleştiri sürecinde yoldaşların eleştirilere direk cevap vermemeleri ve kendilerine verilen bütün eleştirilere dair anlam bulmaları önemlidir. Eğer birisi eleştirinin haklı olmadığını düşünürse konuşmaya izni vardır. Yine de bu, bütün yoldaşlar kendi fikirlerini açıklama şansına sahip olana kadar beklemelidir. Bu savunmacı tepkileri engellemek ve düşünmeye zaman tanımak için böyledir.

Bireysel gelişmenin gücünü kolektifin bir parçası olarak paylaşmak, geçmiş hata ve başarısızlıklardan zarar görmeyecek kadar bir yakınlık geliştirir. Bunun yerine, bir kolektifin özgür bir yaşam için mücadele gücünün temelini oluşturur.

Platformlar, her bir kişisel yaşam öyküsü üzerine paylaşılan raporlara dayanıyordu. Raporda içerilen başlıklar, çocukluk ve yetiştirilme, aile, politikleşme, kadın kimliğiyle ilişki, kadınlarla ve erkeklerle ilişki, hem geldiğimiz yerde hem Rojava'da iş ve toplumsal yaşam ve eğitimi kapsamaktaydı. Sonrasında geri kalan arkadaşlar eleştiri ve perspektiflerini paylaştılar.

Her eleştiri yeni bir ufuk yaratır, zihnin ve iç gücün genişlemesi ve güçlenmesine yol açar. İnsanları izole eden, boğan, depresyona sokan kapitalist sistemin gerçekliğine karşı mücadelede asıl çözüm, topluluğumuza karşı sevgi ve yoldaşıktır. Kişilik analizleri bir toplumsallığın temelini oluşturur.

7. Umut Üzerine

Şehid Malda Eğitim Döneminin bir üyesinin, Kuzey ve Doğu Suriye'nin Türk Devleti tarafından Ekim 2019'da işgalinin hemen ardından yazdığı yazı.

Bir bahçe ekmek istedik.

Tohumları hala raflarımda duruyor: salata, havuç, pancar, lahana. Bu bir parça toprak için çok fazla hayalimiz ve planımız vardı. Toprağı sürdürük ve kendi mutfak atığımızı aylarca organik gübre haline getirdik, boyumuzu aşan ve ellerimizi sıyrıklarla dolduran mor devedikenlerini parçalara ayırdık, yazın sıcağında kaşındıran kucaklar dolusu altın sarısı kuru ot yolduk.

Kahverengi tavuk, horozumuz olmamasına rağmen yumurtalarının üzerine oturmaya karar verdiğinde köyün etrafında gezinerek onun yumurtalarını komşuların döllemiş yumurtaları karşılığında değiştirdik. Onları yuvasına gizlice koyduk ve birkaç hafta sonra çatladılar, bir düzine farklı anne ve babadan gelen civcivimiz oldu. Kahverengi tavuğun onları nasıl büyüttüğü dikkatle izledik.

Saldırıları başladığında top mermileri köyümüzü üzerinden gökyüzünü yırtıp, ikiye ayırdı. Bahçemizi terk etmek zorunda kaldık. Tavuklarımızı başkasına verdik. Toprağa tohumlar yerine tabutlar koymaya başladık.

Bu hafta aylar sonra ilk defa yağmur yağdı. Kavrulmuş toprak onu içine çekti, bizler yeni dünyanın kokusunu içimizce çektik. Bizler sağanak tohumlarımıza yaşam verecek diye değil, tankların çamurda ilerlemesi ve köylerimize, şehirlerimize saldırması zorlaşacak diye sevindik, çünkü bulutlar drone'ların evlerimize bombalar yağdırmasını engelleyecek diye.

Şimdi molozlardan ve sığ mezarlardan doyumsuz açlıklarını beslemek için dünyanın akbabalarının alçalışını izliyoruz. Tıkınmaya hazır, düşen arkadaşlarımızın ayak izlerinin sesleri hala Sere Kaniye'de yankılanırken. Yaşlandığımızda bize kalan tek şeyin birbirimize bakarak 'özgür olduğumuz zamanı hatırlıyor musun' demek olmasından korkuyorum.

Umut, her zaman yetiştirilmesi en zor tohum olmuştur. Bu dünyada var olmak için fazla dokunaklı ve kırılgan geliyor. Bazen onu yünler ve ağların arasına kaplıyoruz, çevremizin acımasızlığından korumak için. Ancak büyümesi için, rüzgârda sarsılması, polenlerini saçması gerekiyor. Kendisini kuşlardan nasıl koruyacağını öğrenmesi, toprağa tutunacak güçlü kökler büyütmesi gerekiyor. Kötü havaya dayanıklı ve sert olarak büyüyecek, yapraklarını ve dallarını kaybedecek.

Ancak, arkadaşlarım, yaz geldiğinde meyvesi en tatlı olan o olacak.

Jineolojî Akademisi
Andrea Wolf Enstitüsü

jineoloji.org